

TẬP LÀM VĂN

LUYỆN TẬP MIÊU TẢ CÁC BỘ PHẬN CỦA CÂY CỐI

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Thấy được những điểm đặc sắc trong cách quan sát và miêu tả các bộ phận của cây cối (lá, thân, gốc cây) ở một số đoạn văn mẫu.
2. Viết được một đoạn văn miêu tả lá (hoặc thân, gốc) của cây.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Một tờ phiếu viết lời giải BT1 (tóm tắt những điểm đáng chú ý trong cách tả của tác giả ở mỗi đoạn văn) (xem bảng 1, 2 ở dưới).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV kiểm tra 2 – 3 HS đọc kết quả quan sát một cái cây em thích trong khu vực trường em hoặc nơi em ở – BT2, tiết TLV trước.

B – DẠY BÀI MỚI

- 1. Giới thiệu bài.** GV nêu MĐ, YC của tiết học.

2. Hướng dẫn HS luyện tập

Bài tập 1

- Hai HS tiếp nối nhau đọc nội dung BT1 với hai đoạn văn : *Lá bàng, Cây sồi già*. (Hai đoạn *Bàng thay lá, Cây tre*, HS sẽ đọc thêm ở nhà).
- HS đọc thầm hai đoạn văn, suy nghĩ, trao đổi cùng bạn, phát hiện cách tả của tác giả trong mỗi đoạn có gì đáng chú ý.
- HS phát biểu ý kiến. Cả lớp và GV nhận xét. GV dán tờ phiếu đã viết tóm tắt những điểm đáng chú ý trong cách miêu tả ở mỗi đoạn văn.
- Một HS nhìn phiếu, nói lại.

a) Đoạn tả lá bàng
(Đoàn Giỏi)

Tả rất sinh động sự thay đổi màu sắc của lá bàng theo thời gian bốn mùa xuân, hạ, thu, đông.

b) Đoạn tả cây sồi
(Lép Tôn-xtôi)

Tả sự thay đổi của cây sồi già từ mùa đông sang mùa xuân. (Mùa đông cây sồi nứt nẻ, dây sẹo. Sang mùa xuân, cây sồi toả rộng thành vòm lá xum xuê, bừng dậy một sức sống bất ngờ.)

- Hình ảnh so sánh : *nó như một con quái vật già nua, cau có và khinh khỉnh đứng giữa đám bạch dương tươi cười.*

- Hình ảnh nhân hoá làm cho cây sồi già như có tâm hồn của người : Mùa đông, cây sồi già *cau có, khinh khỉnh, vẻ ngờ vực, buồn rầu*. Xuân đến, nó *say xưa, ngày ngất, khẽ đung đưa trong nắng chiều*.

Bài tập 2

- HS đọc yêu cầu của bài, suy nghĩ, chọn tả một bộ phận (lá, thân hay gốc) của cái cây em yêu thích. Một vài HS phát biểu : Các em chọn cây nào, tả bộ phận nào của cây. (VD : Em chọn tả thân cây chuối. / Em chọn tả gốc của cây si già ở sân trường. / Em chọn tả những cành lá của cây hoa lan./ ...)
- HS viết đoạn văn.
- GV chọn đọc trước lớp 5 – 6 bài ; chấm điểm những đoạn viết hay.

3. Củng cố, dặn dò

- GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà hoàn chỉnh đoạn văn tả một bộ phận của cây, viết lại vào vở. Dặn HS đọc hai đoạn văn tham khảo : *Bàng thay lá, Cây tre*, nhận xét cách tả của tác giả trong mỗi đoạn văn.
- GV dặn HS đọc trước nội dung của tiết TLV tới, quan sát một loài hoa hoặc thứ quả mà em yêu thích để viết được một đoạn văn miêu tả.